

POSTANOWIENIE

8 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący)

SSN Beata Janiszewska (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2023 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J. Ł.

z udziałem L. Ł. i Gminy Białystok

o podział majątku wspólnego

na skutek wniosku pełnomocnika uczestniczki L. Ł.

w przedmiocie uzupełnienia postanowienia Sądu Najwyższego

z 21 czerwca 2023 r., II CSKP 1304/22,

oddala wniosek.

[SOP]

UZASADNIENIE

Uczestniczka L.Ł. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku, wydanego w sprawie z wniosku J.Ł. o podział majątku wspólnego. Postanowieniem z 21 czerwca 2023 r. Sąd Najwyższy odrzucił skargę, wskazując, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi w istocie mniej niż 150 000 zł, co skutkuje niedopuszczalnością skargi (art. 519 § 2 *in fine* k.p.c.).

Następnie adw. M.C. wniosła o uzupełnienie postanowienia z 21 czerwca 2023 r. o orzeczenie o zasądzeniu (jak należy mniemać: od Skarbu Państwa) kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu

w postępowaniu ze skargi kasacyjnej. Wnioskodawczyni wskazała przy tym, że wniesiona przez nią skarga kasacyjna została uprzednio przyjęta do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o uzupełnienie orzeczenia został złożony w terminie i był dopuszczalny, jednakże wniosek o przyznanie pełnomocnicze reprezentującej skarżącą z urzędów kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu podlegał oddaleniu.

W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, że wnoszenie oczywiście niedopuszczalnych środków zaskarżenia nie jest udzieleniem pomocy prawnej, podlegającej finansowaniu ze środków publicznych (zob. postanowienia SN z: 12 lutego 1999 r. II CKN 341/98, 20 maja 2011 r., II CNP 9/11, 29 maja 2014 r., V CSK 577/13, 2 czerwca 2022 r., I CSK 169/22, 20 września 2023 r., I CNP 157/22). Wniesienie takiego środka, w tym skargi kasacyjnej, nie może bowiem poprawić sytuacji prawnej strony skarżącej, a jedynie naraża ją na konieczność poniesienia kosztów postępowania. W konsekwencji istotnego znaczenia nie może mieć ocena wniosku o przyznanie wynagrodzenia przez pryzmat nakładu pracy pełnomocnika działającego z urzędu, skoro z powodu niedopuszczalności wniesienia środka zaskarżenia nie może być on poddany merytorycznemu zbadaniu.

Kwestia dopuszczalności skargi kasacyjnej, także z uwagi na konieczność przekroczenia progowej wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 519 § 2 *in fine* oraz art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c.), ma charakter obiektywny. W przypadku tak zwanych spraw działowych wykładnia przepisów dotyczących ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia jest powszechnie znana i od lat pozostaje utrwalona w orzecznictwie (zob. postanowienie SN z 20 lipca 2021 r., V CSK 310/20, i przywołane tam orzecznictwo). W niniejszej sprawie odniesienie reguł określania wartości przedmiotu zaskarżenia do treści orzeczenia Sądu drugiej instancji i sfery interesu uczestniczki w zakwestionowaniu tego orzeczenia, wpływającej na zakres jego zaskarżenia, prowadziło do jednoznacznego wniosku o tym, że nie został spełniony próg minimalnej wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym, ze skutkiem niedopuszczalności skargi kasacyjnej. Oceny tej nie zmienia fakt

nieodrżucenia skargi na wcześniejszych etapach postępowania wywołanego jej wniesieniem.

Jeżeli *in casu* wniesienie skargi kasacyjnej jest niedopuszczalne, to pełnomocnik ustanowiony z urzędu ma możliwość podjęcia czynności, o których mowa w art. 118 § 5 k.p.c. Sporządzenie opinii, o której mowa w tym unormowaniu, stanowi w takim przypadku jedyną rzeczywistą możliwość udzielenia pomocy mocodawcy – przez wyjaśnienie mu, z jakich przyczyn wydane w jego sprawie orzeczenie nie podlega dalszemu zaskarżeniu. Wypada przy tym przypomnieć, że sporządzenie wspomnianej opinii wiąże się z możliwością uzyskania wynagrodzenia w tej samej wysokości, co w przypadku wniesienia skargi (§ 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu).

W związku z powyższym wniosek o przyznanie pełnomocnicze reprezentującej skarżącą z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu podlegał oddaleniu, wobec czego Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

(M.M.)

[ał]

